DE SIGNIS EX URINA IN MORBIS.

DISSERTATIO

INAUGURALIS MEDICO-CHIRURGICA

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE

GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS

IN

UNIVERSITATE LITERARIA

FRIDERICA GUILELMA

PRO SUMMIS

IN MEDICINA ET CHIRURGIA HONORIBUS

RITE SIBI CONCILIANDIS

DIE XXVI. M. AUGUSTI A. MDCCCXXXVI.

H. L. Q. S.

PUBLICE DEFENSURUS EST

AUCTOR

CASIMIRUS MAZURKIEWICZ

CRACOVIENSIS.

OPPONENTIBUS:

JUL. NIKLEWICZ, MED. DR. PRACT.
VICENT. ODRZYWOLSKI, MED. ET CHIR. DR.
L. HOLLSTEIN, MED. ET CHIR. DD.

BEROLINI,

TYPIS NIETACKIANIS.

VIRO

DILECTISSIMO, SUMME VENERANDO

JO. NOB. DE WAGROWSKI,

BENEFACTORI OPTIMO, AD CINERES
USQUE COLENDO

HASCE

LITTERARUM PRIMITIAS

PIO GRATOQUE ANIMO

D. D. D.

AUCTOR.

PRAEFATIO.

Urinam exploratam habere, quamvis minus quam pulsum, respirationem, habitum corporis et alia multum valere ad cognoscendos morbos eorumque praesagiendum eventum, satis probatum videtur assiduis studiis, quibus medici peritissimi et praeteriti et nostri aevi in hanc perscrutandam incubuerunt, et optimo haud dubie jure dicit S. G. Vogel: urinae cognitione nos in multis morbis ad intelligendum totum aegroti statum carere nullo modo posse (1). Secundum vero C. W. Hu-

(1) Vogel's Kranken-Examen §. 316.

felandium: urina est summum diagnosis signum ad cognoscendam sanguinis qualitatem et chemicum in organismo processum (1). Quoniam igitur tanti est valoris cognitio lotii in morbis, itaque aliquid diffusius de eo tractare proposui, sed prius, quale in statu sani hominis observetur, secundum varias antiquorum nec non recentiorum medicorum imo et physiologorum sententias brevi exponam, ut eo certius ejus deviationem in morbis cognoscamus.

(1) **Hufeland**, enchiridion medicum. p. 45. Berlin 1836.

SENTENTIAE DE URINA IN STATU SANO.

Cornelius Celsus primus nobis occurrit, qui suam de urina sanorum opinionem ita pronuntiavit: »Scire autem »licet, integrum corpus esse, cum quotidie mane urina »alba, dein rufa est.« Illud concoquere, hoc concoxisse significat (1): sed haec sententia quam parum respondeat experientiae, patet; constat enim mane, e somno expergefactos, urinam nos dimittere maxime tinctam non vero albidam.

Cl. *Ludvigius:* dum sanitas viget urina recenter emissa debet esse citrini coloris plus minusve saturata, diutius autem quieti relicta, striae nebulosae in illa cernuntur et mox turbida sedimentum deponit (2).

Blumenbachius de urina disserens: »quod ipsius urinae indolem attinet, infinitis quidem modis ea ludit respectu aetatis, item tempestatis, maxime etiam temporis, brevioris aut longioris, quo post pastum et potum prae-

---

(1) Celsus de medicin. libr. 1. c. 2.

(2) C. G. Ludvigius instit. patholog. Lipsiae 1767. §. 398.

gressum mittitur, tum et qualitatis ingestorum etc.; in universum tamen, si lotium spectes adulti sani hominis, post summam quietem, recentissime emissum, aquosus est latex, odore nidoroso, coloris citrini, cujus copiosissimae aquae tamen communi vehiculo varia et proportione in aliis aliter se habentia insunt elementa (1). Urina sanorum est maxima pro parte plus minusve flava, moderate saturata, absque sedimento, odoris ammoniacalis, quantitati asumpti potus respondens, nisi eam perspiratio cutis nec etiam secessus alvi diminuat (2).

Berzelius et *Woehleius*: Urina hominis est clara, coloris electri flavi, et odoris aromatici ex salso-amara acidum reagens (3).

Secundum *C. W. Hufelandium:* Urina sanorum est coloris straminei, odoris specifici et continuo clara (4).

Quamquam ex sententiis illorum clarissimorum virorum nuper adductis signa urinae sani hominis cuilibet apparent, attamen quas mutationes, etiam sanitate illaesa, urina secundum aetatem, sexum, temperamenta, constitutionem, anni tempora, pathemata animi, genus vitae nec non nutrimenta, subit, sequentibus depingere in animo est.

Quoad aetatem.

Infantes puerique tenuem plerumque atque limpi-

---

(1) J. Frid. Blumenbach, instit. physiol. Gotting. 1798. §. 498

(2) Heinroth's Semiotik. Leipzig 1812. §. 182.

(3) Handbuch der Physiologie des Menschen von J. Müller. Coblenz 1834. 1. Bd. 2. Abth. pag. 567.

(4) Hufeland Enchiridion medicum. Berlin 1836. pag. 45.

dam emingunt. Ipse Cl. *Vogelius* asserit in suis scriptis: quo tenuiores sint infantes, eo minus lotium eorum tinctum apparere. Juvenibus, qui cibos calidiores, praesertim juscula avide devorant et corporis vires exercitatio-nibus et motu nimio exhauriunt, turbida prodit, provectioribus acerbius spirat, coloratior evadit, atque principii urinosi majorem quantitatem continet.

Sexum.

Quod urina, praecipue virginum pellucida, aquosa, effoetis contra magis crassior coloratiorque esse debeat, non constat, nec etiam quod lotium muliebre crassius discoloratiusque quam virorum. Id autem certum est, dum foemina foetum in utero alit, excretio urinae saepius impedita est, quod quidem *Friedius* bene notavit simulque retentionem illam primis graviditatis mensibus haud raro ex compressione colli vesicae ab utero descendente accidere, existimat (1). Causas autem hujus retentionis accuratissime exposuit experientissimus *Joergius* sequentibus: saepissime non diu post conceptionem tenesmus quidam vesicae exoritur, per dies imo per septimanas non ex toto cessans, dum urina saepe quidem, ast parca cum ardoris quodam sensu emittitur. Similis urinae difficultas versus partum observatur.

Temperamenta.

In phlegmaticis si *Hoffmanno* fides habenda est, aliqua diversitas observatur, qui nimirum mitiorem sangui-

---

(1) Georg. Albr. Fried., Anfangsgründ. der Geburtshülfe z. Gebrauch seiner Vorlesung. Strafsb. 1769. 8. p. 44.

nis calorem ejusque tardiorem progressum urinae copiosum in iis facere fluxum, edixit. Idem Cl. auctor hominis phlegmatici mentionem facit, cujus urina inde ab incunabulis, muco albicante gravida fuit

Melancholicis urinam crassam et obscuratam excerni, *Prosper Alpinus* affirmat. Quoad colorem pro diverso temperamento diversum esse illum, atque sanguinei citrinam, cholerici rubro-flavescentem, melancholicis obscuriorem, phlegmaticis deinde limpidiorem urinam prodire, nonnulli existimarunt.

Constitutionem.

Robusta emittit urinam coloratiorem validiusque spirantem, debilis vero constitutio pallidiorem, spumosam, sedimentum parcum deponentem (1).

Anni tempora.

Aestate urina parca et profundius tincta, hyeme copiosior atque pallidior.

Pathemata animi.

Fortiora pathemata animi, terror, metus, emissionem urinae accelerant, terrore enim percussi aquae limpidae instar, emingunt, cujus infantes perterriti nec non milites in bello exempla praebent.

Vitae genus.

Pauca redditur bibentibus pauc. aut aliis partibus

---

(1) Hufeland, Enchiridion medicum. pag. 45. Berolini 1836.

corporis abunde vacuatis, aut nimis calore laboreve exhaustis (1). Si vero a sanis magna quantitate foetens exsolvitur, adversus morborum invasiones tutiores eos reddit, nocitura e corpore emittendo (2); ideoque urina jumentosa, si contra diaetae regulas gravius quis peccarit, salutaris videtur. Multa quoque sedimenta habet in iis, qui in otio vitam degunt, sed copiosiorem urinam excernunt.

Nutrimenta.

Scimus enim, Groenlandis, qui nihil fere nisi oleosis balaenae mysticeti carnibus vescuntur, et sudorem et urinam rancorem quendam indicare (3). Post crapulam multa et sedimentosa prodit. Helluonibus turbida convenit, praesertim cum vina aciditatem recondant; iis qui cerevisia immoderate utuntur, flavescit (4). *Hippocrates* optime in hac re sententiam exposuit: Urina concolor cibo et potui et qualis esse debet, cum in humidis colliquatio est. - Urina diutius retenta plerumque olidissima fit, sed post ciborum quorundam esum suavem spirat odorem, nisi fallacis id efficitur. — Gallinarum aliarumque avium carnes, asparagus officinalis etc. specificum illi tribuere odorem valent. Distinguitur adhuc inter urinam potus et sanguinis: altera non diu post pastum et potum sumptum per diem secreta, est pellucida limpida et maximam ad partem ex sero constat; altera, quae assimilatione et individualisatione peracta, mane mittitur, est acrior et colore citreo, atque continet simul

---

(1) Lod. Lom. observat. med. t. I. p. 322.

(2) Sprengel, Semiotik. §. 298.

(3) Cranz, Historie von Groenland. T. I.

(4) Vogel, Krankenexamen.

eas partes, et resorptas et non assimilatas, quae ad corpus sustentandum et reficiendum non prosunt, non ex sanguine solo eductas, ut *Stahlio* et iis, qui morbos ex humoribus proficisci opinabantur, sed vi corporis vitali ipsa formatas et productas.

Expositis urinae sanorum signis nunc autem, quales mutationes in statu morboso manifestat, incipiendo a febribus, in quibus jam veteres inspectionem urinae multum faciebant, per classes morborum, quo usque licet, signa ejus delineare conabor.

Classis I.

Febres intermittentes.

Omnes febres intermittentes post sudorem frequentissime judicantur per urinam, quae autem ut critica sit, debet esse moderate copiosa, vix odora, sub mictu limpida saturate tincta, quasi pinguis, a mictu turbida, hypostasim deponens, cito subsidens, copiosa levis, albescens (1). In febribus intermitt. vero comitatis plerumque ubertim excernitur, in tertiana algida ut *Tortio* visum est, aut copiosa et tenuis, aut parca et tenuis, aut parca et intensius rubra apparet. In intermittentibus malignis lotium quandoque rarissime emittitur (2). In febribus intermitt. perniciosis urina semper tenuis, pellucida, vel et rubra, crassicula, foetida, stranguria (3). In gastricis intermittentibus ex rubro flava magis videtur.

Post febres intermittentes, ut doctissimus *Berends*

---

(1) Fran. nobil. ab Hildebr. Instit. pract. med. pyretolog. complect. T. I. p. 85.

(2) Burser. l. c. T. I. §. 160 sqq.

(3) P. Frank epitom. T. I. p. 56. §. 35.

saepissime vidit, si urina parcius effluere coeperit, semper hydrops timeri debet, qui eo certior futurus est, quando aegrotus simul febri hectica laboraverit. — Urina vix in vitrum delapsa, si turbida apparet, validos saepius paroxysmos in febribus intermittentibus ostendit (1). Subjugalis vero indicat, intermittentes saepe transire in subcontinuas (2).

In stadio frigoris intermittentium urina copiosa et cruda aquae instar pallescit, nec nubecula circumflua, nec sedimento demisso turbatur, sudor cohibitus.

In stadio caloris urina fit magis colorata et sub mictu ardens.

In stadio criseos seu sudoris urinae simul copiosae mittuntur, crassae, profunde tinctae, olidae, mox a mictu turbidae, jumentariae sedimentum serius deponentes lateritium aut roseum, quod copiosius et crassius cernitur, in febribus autumnalibus, quam in vernalibus. Hujus hypostaseos color plerumque vividus, quem fere diagnosticis febrium intermittentium signis adnumerare volunt (3). Causas hujus mutationis perbelle sequentibus Ill. *Berzelius* nobis exposuit. In stadio frigoris febrium sudor est cohibitus et urina aquosa, nam aqua, impedita transpiratione, cum urina prodit. In stadio caloris urina magis obscura ope bichlorureti hydrargyri sedimentum deponit, quod vero, quamdiu urina suam acidam reactionem continet, nullum sedimentum perficere valet. — Quo pejor autem status febricitantium est, eo saturatior

---

(1) Ludovigii instit. l. c. §. 404.

(2) Burs. l. c. T. I. §. 102 sqq.

(3) Fr. nobil. ab Hildeb. instit. pract. med. T. I. p. 232—244—245.

urina, nunc etiam ab alumine sedimentosa fit et denique etiam ab acido nitrico, quae omnia auctum albumen significant. Cessata febri acidum liberum repente in urina oritur, refrigeratumque lotium cito sedimentum deponit et quod crisis per urinam adpellatur (1).

Nonnulla quoad singulas febres.

In intermittente quotidiana urinae tenuiores cum hypostasi imperfecta. — In tertiana ingruente urinae tenues sunt, aquosae, limpidae aut omnino non coloratae, in remissionibus autem citrini coloris aut rubrae, turbidae sed paucae emittuntur. Quartanis intermittentibus *Galenus* attribuit tenues, aquosas et albas, quia spasticis gravioribus affectibus, prae caeteris illae abundant. Pituita autem simul primas vias opplente, lotium albicans, vel uti dicunt serosum, quandoque salutem affert (2).

In febri inflammatoria simplici. Urinae fluunt parcae, saturatae, flammeae, absque hypostasi sub mictu ardentes. Justa *Frankii* expositionem in febri inflammatoria urina ardens, pauca flammea et rubra prodit, quae copiosissimum dejicit sedimentum (3).

In febri ardente seu Causo seu biliosa inflammatoria, ab initio urina crocea et turbida, circa septimum diem urina hypostatica (4). Secundum *Joannem Tortium,* quando febris ardens in colliquationem transire conatur, id ex multis aliis signis, sed inprimis etiam ex urinis copiosioribus, quibus liquata pinguedo supernatat, dignoscitur.

---

(1) Berzel. in Müller's Physiol. 2. Bd. p. 574.
(2) Burs. instit. T. I.
(3) Frank. epitom. l. c. T. I. §. 116.
(4) Fr. nobil. ab Hildebr. instit. pract. T. I. p. 415.

In febri putrida seu characteris putridi. Jam a febris putridae initio urinae sunt turbulentae, spissae, lutosae, fuscae, ac facillime putrescunt. *Vogelius* in febri putrida urinas turbidas, crassas, intense fuscas, interdum ruberrimas vel limpidas, lividasque cum sedimento griseo nonnunquam nigrescente, olidissimo, eas prodire vidit (1). *Maximilianus* autem *Stollius* sequentem observationem hujus febris praebet: urinae naturalibus magis flavae, aureae, nunquam autem flammeae aut exquisite inflammatoriae. In febri putrida sanguis saepe per urinam et alvum redditur, atque urina sanguinea mingitur, quae saepius sine ullo dolore, motu violentiori vel absque ulla vasculi cujusdam rupti suspicione accidunt (3).

In febri nervosa cum erethismo *Hildebrandi* seu versatili *Frankii*. Urinae multae et impellucidae excernuntur, quae aut aquosae, aut lacteae, aut furfuraceae, cruentae nonnunquam apparent, atque cum copiosissimis interdum renum haemorrhagiis alternantur (4).

In febri nervosa torpida velociori suo atque rapidissimo cursu variabilitas prae ceteris insignitur, ut in aqua, modo cruda et aquosa, modo flammea et rutila, modo fusca et crassa, modo etiam foliosa sanguineque tincta, vesicae contenta prodeunt, dum nubecula divulsa, quae in medio innatat, cruditatem simul indicat.

In febri nervosa lenta urina plerumque pallida et aquosa excernitur, quae parum solummodo tingitur, et

---

(1) S. G. Vogel, Handbuch der pract. Arzeneikunde. T. II. p. 5.

(2) M. Stoll, libr. ratio. medend. pars III. p. 108.

(3) Huxham l. c. T. II. p. 51.

(4) P. Frank, epitom. l. c. T. I. §. 87. p. 101 2.

cui squamulae innatant, vel crassa apparet, ac si farina immixta esset (1); si autem circa septimum aut octavum diem pallidior limpidiorque simul cum tremore universali redditur, exspectari potest delirium (2). Contra in statu febris nervosae lentae, quando maculae efflorescunt, et urinae crassae aut subsidentes simul prodeunt, non raro bonus potest expectari eventus, quandoque stranguriae, crassae aut purulentae redduntur, faustissimo aegrotantium omine. Cl. *Burserius*, de febri nervosa lenta disserens tenuem ut plurimum urinam, homines ab ea correptos emittere edocet, nunc limpidam, nunc vappae instar, aut cerevisiae turbidae similem et lentescentem, non raro etiam subnigram, subinde crassiorem, farina quasi inspersa et subsidente, aut sine lege sursum deorsumque vagante (3).

In febri gastrica continuo remittente urina mittitur parca, turbida et lutosa, qualem jumenta mejunt (4). Secundum autem *Burserii* observationem in febri gastrica ab initio plerumque tenuis naturalisque videtur, sive id a spasticis affectionibus, sive a sanguine nondum cacochyliae ingressu infecto, sed puro deducere velis, procedente vero morbo crassa turbida subjugalis emittitur, et multiplex sedimentum, postquam refrixerit, deponit; talisque ad morbi usque finem cernitur (5). Idem auctor si gastrica febris in intermittentem immutatur, atque tunc quamcunque remissionem sudor excipit cum urina

---

(1) P. Frank epitom. l. c. T. I. §. 91.
(2) Huxham l. c. T. 11. p. 80.
(3) Burser. instit. l. c. T. 1. §. 273. p. 345.
(4) Fr. nobil. ab Hild. instit. p. 615.
(5) Burser. instit. l. c. T. 1. §. 379. p. 446.

rubra parca, subjugali, aut lateritia, quae vero in accessionum initiis tenuis fit aut aquea.

In febri gastro-hepatica urinae croceae, spumosae, in gastro-enterica seu pituitosa lotii crudi, limpidi aut jumentarii parca excernitur copia, sub crisi hypostasim facit (1). In febri verminosa urinae pallidae, seri lactis instar turbiduli.

In febri continua characteris hectici seu lenta, observante Cl. *Raimano,* urinae horis antelucanis emissae turbidae sunt (2). — In primo hecticae gradu, secundum *Galenum,* non multum a naturali alienae conspiciuntur, in secundo autem gradu rubicundae prodeunt, sedimentum demittunt, sursum efferunt cuticulam coerulescentem, aut oleosam, ob fusam pinguedinem, quae per renes cum sero sanguinis elabitur et lotio deinde supernatat (3).

Classis II.

Inflammationes.

Encephalitis.

In phrenitide urinae parcae, flammeae vel turbidae non raro retentae (4). Referente *Frankio* in encephalitide aegroti paulatim magnam lotii flavi et aquosi quantitatem excernunt (5). In phrenitide *Burserius* urinam paucam et flammeam, modo tenuem et aqueam, modo turbidam malo antecedentem vidit (6). In encephalitide

(1) Fr. nob. ab Hildebr., instit. pract. med. p. 633—655.
(2) J. nob. de Raiman, princ. path. et therap. spec. p. 671.
(3) De different. febr. lib. I. 8.
(4) Fr. nob. ab Hildebr., instit. pract. med. p. 539.
(5) P. Frank epitom. §. 140. p. 45.
(6) Burser. l. c. T. III. p. 197.

si urina copiosa et puriformis dimittitur, aliquid operari potest. Quo magis autem cruda et tenuis fuerit, eo propinquior mors est (1). In phrenitide biliosa statim ab initio morbi urinae sunt croceae, brevi jumentosae cum sedimento imperfecto deposito, furfuraceo, albo, lateritio mixtoque (2).

Glossitis.

In glossitide sedimentum lateritium optimum habetur (3).

Pneumonitis.

In pneumonitide urinae parcae, crassae, jumentosis subsimiles, potius rubro-flavae, sub crisi fausta praeter alia urina cum sedimento puriformi copioso; urinae largae secedunt hypostasim, formantes nubellam levem, mobilem (4). In pneumonia maligna urinae color plerumque obscure niger vel igneus et lixiviosus est, haud secus ac si parva sanguinis quantitas in ea sit soluta (6).

Carditis.

In carditide Cl. *Kreysigius* urinas describit turbidas, paucas equorum similes (6).

Enteritis.

In enteritide stranguria inflammationis vehementiam

---

(1) P. Frank. epit. T. II. §. 145. p. 53.
(2) Max. Stoll. pars I. ratio. med. p. 4.
(3) Kreysig, Herzkrankheiten. T. I. §. 164.
(4) J. nob. de Raim., princ. path. et therap. spec. p. 303.
(5) Huxham, T. II. p. 170.
(6) Kreysig, Herzkrankheiten. T. II. p. 124.

testatur(1), quod etiam Cl. *Sennertus* confirmat, qui compressionem urinae inter signa intestinorum ponit (2).

Hepatitis.

In hepatitide urinae exsaturate bruneo-flavidae, turbidae, chartam albam et linteamina croceo tingentes colore. Hepatitis resolvitur praeter alias, urinis largis sedimentum obscure flavum vel rubicundum vel albescens furfuraceum dimittentibus (3). In hepatitide acuta, copiosae, bile gravidae atque croceae prodeunt, rubescentes, morbum interdum judicare videntur, sed tunc sedimentum sit furfuraceum, oportet (4). — Hepatitis resolvitur urina multa et subsidente (5), maximeque si sedimentum lateritium fuerit (6).

Splenitis.

In inflammatione lienis ex humore bilioso urinae sunt coloratiores, acresque aut flavae aut rubrae — ex humore autem melancholico urinae sunt nigrae (7).

Nephritis.

In nephritide ischuria renalis inflammatis renibus ambobus, alias urinae parcae guttatim modo sub tenesmo frequenti secedentes, ipsaeque intense rubrae,

(1) P. Frank epitom. T. II. pag. 252.

(2) Max. Stoll, pars I. ratio med. p. 347.

(3) J. nob. de Raim., princ. path. et ther. sp. T. I. p. 316.

(4) Richter, Therap. T. I. p. 327.

(5) Burser. instit. T. IV. p. 406.

(6) R. Aug. Vogel de cognosc. etc. §. 219.

(7) Alexandr. Trallianus de arte medic. Volum. I. pag. 380—387. anno 1772.

flammeae, bruneae, nonnunquam sanguineae, serius puriformes, turbidae, crassam formaturae hypostasim (1). In renum inflammatione, urina flammea, crassa, saepe nigrescens, cum acerbissimis torminibus excreta, spastica subinde constrictione plane impeditur (2). Quod cum saepius contingat, urinam parcissimam in nephritide fluere, quin, admodum aucta vasculorum strictura et intumescentia, penitus haud raro supprimi Cl. *Cartheuserus* edixit (3). In principio, ut idem ait experientissimus observator atque progressu valde rubescit, dein autem malo scilicet ad summum perducto gradum, limpida et aquosa redditur. Sed his contraria omnino *Burserius* nobis retulit, qui renibus inflammatis, lotium copiosum cum materia purulenta, calore et acrimonia prodire, asserit, in quo nonnunquam sedimentum albuminis ovi speciem referens (4). Cuinam vero fides habenda sit experientia morbique absoluta historia facile demonstrant, cum hoc, inflammationi aut ingruenti, aut jam in chronicam inversae, illud summo phlegmonis gradui conveniat; urina enim aquosa limpida et tenuis, ut Cl. *Frankius* saepe vidit, in renum inflammationibus, diuturnitatem praesagit (5), si nimirum copiosior simul excernitur; quando autem valde parum, pellucidum, tenue et aquosum prodit *Boerhaavio* auctore pessimum est, atque summa inflammatio tum vascula renalia occupat, quae ita saepe

(1) J. nob. de Raim., princ. path. et ther. T. I. p. 859.
(2) Sprengel, Patholog. T. III. §. 394.
(3) Cartheuseri fundament. path. T. II. p. 325.
(4) Burser. l. c. T. IV. p. 412.
(5) P. Frank. epit. §. 261. p. 293.

stringuntur, ut nihil reddatur lotii (1). — Quare aquosa illa semper reformidanda est, utpote, quae spasticas constrictiones viriumque vitalium dejectionem significat; neque fusca, vel color ejus fabarum coffeae decocto similis periculo vacat, lactea melior evadit, optima vero puriformis est, quae sedimento non careat (2). — Nam resolutionem fieri ostendit, saepe tamen urina copiosa, rufa et crassa continuato fluxu, ante diem morbi septimum, aut ad summum quartum decimum reddita, nephritis judicatur (3). Praeterea sedimentum maxima cum diligentia inspiciendum est, quod, si e pure genuino conflatur, resolutionem nisi tollat, certe perdifficilem reddit (4) atque phthisim renalem arcessit; eamque, si cumulatim materia oleosa lotio admixta fuerit, ad summum consumptionis stadium pervenisse, scimus (5). — Destructione, purulenta magis magisque completa, flocculi carnosi vel membranacei una exeuntes, res aegroti conclamatas manifestant. Tandem in gangraena renum lethali sanies olidissima nigra cum sedimento dilacerato fusco turbato insciis aegrotis emingitur, urina turbida remanente.

Cystitis.

In inflammatione vesicae urinariae excretio urinae laesa, ischuria dolorifica, mox dysuria et stranguria, cum urina guttatim extricata calida flammea, intense rubra,

---

(1) Boerhaav. meth. med. l. c. §. 995.
(2) P. Frank. epitom. §. 261. p. 293.
(3) Boerh. l. c. §. 990.
(4) P. Frank. l. c. §. 265.
(5) P. Frank. l. c. p. 326.

non raro sanguinolenta, serius crassa, tenace sedimentum formante, mucosum aut puriforme. — Resolvitur praeter alias, evacuatione non dolente urinae copiosae admodum opacae, crassae, hypostasin puriformem facturae multum olentis (1). Si inflammatio vesicae in ea regione ubi intestino recto adnexa est, puogenia partes consumptae fuere, flatus olidissimi per urethram effugiunt, dum lotium ipsum gravissimos exhalat foetores (2). Exulceratis autem intestini recti quam vesicae parietibus, una cum lotio stercoraceae partes et aliae res assumptae exeunt (3). In gangraena vesicae urinae per totum inflammationis decursum suppressae interdum sine difficultate fluunt (4).

Inflammationes membranarum serosarum atque mucosarum una *cum febribus eas comitantibus.*

Pleuritis.

Nonnunquam in pleuritide urina est cruenta (5). Pleuritides siccae perniciem minantur, nisi urinae profluvium iis superveniat, *Burserius* refert. Idem auctor in pleuritide renes saepius materiam morbificam recipere, eamque excernere urinis crassis, turbidis, et copiosis missis, quae sedimentum rubrum et lateritium deponant (6). Pleuritis resolvitur praeter sudores universales urinis largis hypostasim levem, rubellam aut flavicantem facien-

---

(1) J. nob. de Raim. princ. path. et therap. Th. 1. p. 364—365.
(2) Frank l. c. T. II. p. 243.
(3) R. Aug. de cognosc. et curand. morb. l. c. §. 233.
(4) Frank epitom. l. c. Th. II. p. 312.
(5) P. Frank epitom. l. c. T. II. §. 188. p. 137.
(6) Burser: instit. l. c. T. IV. §. 129—116.

tibus (1). — Febris rheumatica, urinis turbidis, mox hypostasim rubram, lateritiam, aut pallidam, roseam, aut flavicantem levem facientibus, judicatur(2). — Febris puerperalis propriam sistit, jam peritonitidis aut metritidis jam utriusque junctae, varietatem, cujus proprii characteres in puerperio suum agnoscunt fontem. In febri puerperali a *Willisio* crassae et rubrae perhibentur urinae, quae nunquam crisim praenuntiant, generatim saturatissimae sunt, quandoque tamen pallent aut turbantur, cum filamentis quibusdam innatantibus, nonnunquam acres videntur, crebrumque mingendi pruritum excitantes. In febri puerperali cruditas urinae semper mala existimatur, turbidae vero cum sedimento flavescente aut leviter rubro, bona sperare nos jubent (3), si vero hypostasim puriformem atque continuam deponunt, salutem ostendunt(4).

Inflammationes membranarum mucosarum.

In angina tracheali, urina, quae antea clara et aquosa fuit, postea sedimentum album facit (5).

In febri catarrhali. Urinae initio aquosae, limpidae non parcae, postea nec tam parcae, nec tam flammeae ac in febribus inflammatoriis — resolvitur urinis copiosis, hypostasim levem, furfuraceam, coloris rosei formantibus (6). Febris catarrhalis, urina sedimentosa deponente, saepissime judicatur, atque magna, interdum uri-

---

(1) J. nob. de Raim. prim. path. et theor. p. 406.
(2) Raim. p. 380.
(3) Burser: instit. l. c. T. I. pag. 365 — 572.
(4) F. P. Frank epitom. T. II. §. 226.
(5) Burser. instit. l. c. T. III. §. 376.
(6) J. nob. de Raim. princ. path. et therap. p. 425 — 426.

nae crassae copia, febriles accessiones finiri, *Burserius* observavit (1).

Classis III.
Exanthemata.
Typhus contagiosus exanthematicus.

In stadio inflammatorio-catarrhoso; urinae parcae, saturae, sub mictu ardentes. In stadio criseos fluunt saturae, a mictu turbidae, sedimentum deponentes furfuraceum, albidum aut rutilum (2). In stadio vero irritatationis typhi icterodes urinae sunt saturae, flammeae, turbulentae; in stadio autem colliquationis urina fluit lutosa et jumentaria.

Scarlatina.

In stadio desquamationis lotium excernitur turbidum cum sedimento albo aut roseo (3). Nisus ad matulam cum lotio tenui et aquoso sub febris decursu exanthematis retrocessionem indicat, continua mingendi cupiditas cum urinis parcis et saturatis praenuntiant instantem hydropem, etsi totum jam desquamationis opus absolutum fuerit. In scarlatina, quam angina gangraenosa suspectam reddit, lotium gravissimum spirat habitum (4).

Variolae.

Urina turbida et rubra, est eruptionis variolarum

(1) Burs. T. 1. p. 414.
(2) Fr. nob. ab Hildebr. instit. pract. med. T. II. p. 434.
(3) ibidem p. 396.
(4) P. Frank epitom. l. c. T. III. §. 296. p. 82.

prodromus (1). Idem auctor in alio loco de eodem morbo disserens urinam albam tanquam signum prognosticum eruptionis variolarum affert. *Max. Stollius* in variolis mali moris urinae copiam refert; in variolis confluentibus, quando urina tenuis et limpida erat parcaque in quantitate emittebatur, delirium, tremor, tendinum subsultus aliaque maxime funesta signa subsequebantur, quod saepius a se visum esse immortalis *Huxham* testatur. Secundum autem *P. Frankium* in stadio invasionis variolarum urina vix emissa turbida, albescens, subflava, vel et furfuracea observabatur; in stadio suppurationis urinae nunc, et per reliquum fere morbi tempus aut turbidae, aut puriformes subinde materiam deponunt (3).

Rubeolae.

In stadio ebullitionis urinae a mictu turbidae, albescentes, in stadio maturationis urinae nunc, et per reliquum fere morbi tempus turbidae sunt, aut et puriforme deponunt sedimentum (4). Idem auctor in rubeolis characteris nervosi, urinas apparere stramineas, affirmat, convalescentes autem in hoc morbo urinam hypostaticam deponunt, si vero mors lugubrem claudit scenam, urinae inscio aegro foetoris insignis, secedunt.

Morbilli.

In morbillis, si in stadio desquamationis uri-

---

(1) Rhazes in libr. de vario et morbill. pag. 238 -- 296.
(2) Huxham op. T. III. p. 27.
(3) P. Frank epitom. l. c. T. III. §. 331. p. 185.
(4) Fr. nob. ab Hildebr. instit. pract. med. T. II. p. 290—296.

nae excretio adaugetur, pro fausto signo haberi potest (1); etsi simul sedimentum deponunt (2).

Classis IV.

Cachexiae.

Tabes, si jam febris lenta incipit, tunc urinae sub aestu aut postea missae, parcae, rubrae, vel pellucidae vel turbidae, hypostasim facientes lateritiam, vel albidam, mucosam, crassam, hinc inde pelliculam versicolorem aut et pinguem exhibent, parietes vitri annulo notant, quandoque odorem spirant violaceum (3).

Phthisis pulmonalis.

In stadio secundo phthisis confirmatae urinae flavo-rubrae turbidae cum hypostasi gravi, et supranatante pellicula versicolore. In phthisi pituitosa aliquid sperari potest, si post usum aquae calcis internum urina mucosa abundantius excernitur (4). Idem auctor: quo magis enim membranula pinguis, iridis coloribus insignis, in superficie conspicitur, eo celerius phthisis pituitosa in ulcerosam transibit.

Scorbutus.

In scorbuto, ut monet Ill. *Willisius*, certiori, quam in aliis affectibus, diagnosi, matulam consulimus, nam si absque febri aut ictero urina intense rubicunda, et quasi lixivialis apparet, istius morbi hoc signum indubitatum

---

(1) Richter therap. T. II. p. 427.

(2) Hildebr. T. II. p. 386.

(3) J. nob. de Raim. princ. path. et therap.

(4) Richter therap. l. c. T. IV. p. 706.

pronuntiamus (1). Secundum autem *Burserium* in scorbuticis urinae rubent, cito perturbantur, sedimentum rubrum, interdum arenulas lucentes dimittunt, et superficiem exhibent colore variegatam, et quasi pellicula quadam pingui aut salinis crystallis conspersam (2), si urina in scorbuto pessimi est foetoris, tunc, ut monet *Frid. Hoffmannus*, manifesta et certa sunt signa corruptelae summae sanguinis nec non succi nutritii (3). In scorbuto mictum cruentum lethale saepe est, et miseriis hominum finem imponit (4).

Chlorosis.

In chlorosi, ubi nutritionis negotium omnino turbatur, urina turbida et flava prodit, secundum *Chambon de Montaux* urina parca vel seri lactis instar turbida (5).

Helminthiasis.

In vermitione urinae pallidae, seri lactis instar turbidae (6), quandoque lotium verminantium est lacteum et turbidum, saepe in limosum aut jumentaceum degenerans, incerti quid, geniturae similis, continens.

Hydrops.

Secundum effatum *Cruikshankii* urinas pallidas, partibus gelatinosis onustas, facile excludentes ammonium et

(1) Willisius pathol. l. c. p. 256.
(2) Burser. instit. l. c. T. 1. p. 215.
(3) F. Frid. Hoffm. rat. med. l. c. T. 1. par. V. p. 9.
(4) Boerhaav. met. med. §. 990.
(5) Chambon de Montaux von Krankheiten der Frauenzimmer p. 96.
(6) J. nob. de Raim. princ. path. et therap. p. 174.

sedimentum floccosum cito ponentes signo esse hydropis universalis, intense autem tinctas parce fluentes, aestu et acido nitrico non coagulandas, frigore hypostasim facientes coloratam et nitentem, speciebus in statu viscerum abdominalium, morboso fundatis esse proprias. In hydrope ventriculorum cerebri stadio inflammationis urinae paucae turbidae cum hypostasi gravi, in secundo stadio seu transsudationis urinae parcae, coloris aurei involuntarie fluentes. In hydrothorace urinae parcae, turbidae, crassae, hypostasim largam, pallide rubram deponentes (1). In hydropicis urina atque alia si continuo variant, mortis appropinquantis indicium inde desumitur, quodsi tamen natura sua ad antiquum habitum revertatur, et materiae multae, crassae aquosae in ventrem confluunt, ut eximius concludit *Aretaeus*, hydrops ita sanari potest.

Classis V.

Morbi se- et excretorii.

Diabetes, hydrops ad matulam vel urorhoea. Diabetes is vocatur affectus, si se- et excretione urinae continuo abnormis succus nutritus in forma gelatinae vel sacchari simul exit foras, eamque tabes universalis concomitatur (2). Olim autem profluvia copiosiora, et verum diabetem commiscentes, unum pro altero saepe habebant, atque a laxitate indeque orta intemperie frigida humida, vel summe calida, quae nativum partis colorem corrumpat, malum praecedere autumabant. Urinae pro-

---

(1) J. nob. de Raim. princ. path. et therap. T. II. p. 186—190—197.

(2) Richter therap. l. c. T. IV. p. 444.

fusio *Celsi*, cum illa super potionum modum etiam sine dolore profluens, maciem et periculum facit (1), vero diabeti jam propius accedit, quam postea *Alexander Trallianus* lienteriae comparavit. Distinguitur autem diabetes in diabetem mellitum et diabetem insipidum. In diabete mellito saltem materia saccharina non solum quantitate modo largiore modo parciore adest, sed quandoque etiam varium per tempus plane deficit, urinae ceterum non aperte largiores secedunt; quae vero in diabete insipido consuetim largissimae, triginta, quinquaginta et plurimum adhuc librarum copia intra nychthemeron excernuntur, pondere ingesta fluida cibosque semper superant. Si lotium magna quantitate prodit, a nonnullis diabetes spurius id dicitur nec etiam si urina lactea fuerit et gelatinosa. Sed stricto sensu hi tantum nomine diabetis spurii veniunt, qui febribus intermittentibus adhaerent aut critici sunt. *Haase* diabetem completum, quem nonnisi mellitum agnoscit, pro morbo habet dynamico et chemico ejusque essentiam succi gastrici et enterici superoxydatione, per morbosam viscerum abdominis, speciatim hepatis ac lienis, conditionem ac functionem producta haerere, atque ex ista tam sacchari ipso in sanguine formationem, quam irritationem renum cum secretione excedente, subsequam maciem, tabem, viriumque consumptionem explicari posse, existimat. Dynamica hujus morbi theoria res videtur nullo prorsus modo impetranda, quare si unquam hic certe Cl. *Kreyssigii* verba valent: doctrinam de vitiis humorum tunc demum utilitatis praebere, quando, vasa cum humoribus conten-

---

(1) Cornel. Celsus l. c. lib. V. c. 25.

tis, quasi unam eandemque corporis partem respexerimus. Jam pridem *Aretaeus*, sagacissimus ille medicus, morbum diabetem dictum, si causam et affectiones spectes, hydropis speciem esse, et parte tantum, per quam humor exit, ab eo differre, contendit. Ill. *Kaempfius* de morbo praesenti disserens ita eum describere conatus est: »Est autem diabetes profusio nimia potionum, copiam urinae excedens, in aliis aqueae, crudae, in aliis melle quasi tinctae et simul dulces.« Quae quidem explicatio minus arridet, nam justo amplior et alias affectiones, quibus diabetis nomen plane non convenit, comprehendit. In illo enim quantitas urinae, cibi ac potulentorum in certo temporis spatio consumtorum, imo corporis colliquationis quantitatem exsuperat, et saepe nonnullis diebus illius copia, corporis pondus longe antecedit (1), imo ut Cl. *Reilius* observavit, intra viginti septem dies ad quatuor millia centum septuaginta librarum usque excernebatur (2). Acidum saccharinum, quod sat abundanter diabeticorum lotio inhaeret, dissolutam gelatinam manifestat. *Hufeland* analogiam sacchari inter et calculorum urinalium genesim videt conditionem utrumque principalem acidum liberum exsuperans esse ratus (3).

Ischuria.

Ischuria sive urinae suppsessio, cujus duplex genus est, vera nimirum et spuria. Vera dicitur quando urina tota in vesica urinaria colligitur et retinetur, nec quid-

---

(1) Richter therap. l. c. T. IV. p. 447.

(2) Reil, Fieberlehre. l. c. T. III. p. 463.

(3) Journ. d. pr. H. 1818. St. 12.

quam ejus profluit. Spuria vero, quando vesica vacua est, nec ulla e renibus urina in ipsam descendit, quia vel in iis non secernitur, vel secreta nequit libere suum iter prosequi. In renibus autem non secernitur, vel secreta ad vesicam non fertur, primum vitio sanguinis, si crassus, viscidus nimis fuerit, vel copiosior adfluat ad renes, vel motu celeri eos praeterlabatur, vel a renibus arceatur, compressis vasis emulgentibus ab aneurysmate aut a polypo obstructis, deinde renum culpa, si spasmo eorum tubuli sint affecti, vel atonia vel paralysi laborent, vel renes turgeant ob impedimentum sanguinis ab ipsis per venas emulgentes refluxum, vel extrinsecus compressi a pinguedine, a faecibus colli, ab hydropicorum aqua, vel alia causa suum munus obire non possint, vel obstruuntur a calculis, ab arenulis, a viscidis et crassis humoribus, a pure, ab inflammatione, ab apostemate, a scirrho aliove tumoris genere. Deferri ad vesicam urina demum non poterit, si similia ureteribus accidant, quae urinae iter praecludant, et imprimis si eorum extrema ostia coaluerint. In vesicam vero urina delapsa excerni prohibetur, si irritabilitas aut nervea ejus vis langueat, aut deficiat, ut in ejus paralysi accidit, si vires aliae comprimentes minime eam afficiant, ut in abdominis, musculorum paralysi aut laxitate nimia, si ex distractione immodica elasticitatem et tonum vesica amiserit, si in scrotum delapsa sit, ut fit interdum in herniis scroti, sive cysticis, observante *Reyschio* et *Stollio* (1), si vesicae collum durum, cartilagineum rugosumve, ut senibus accidit, evaserit, si interior vesicae tunica laxior facta prolaba-

---

(1) Max. Stoll. pars III. ratio med. p. 429.

tur, vel vasis varicosis praeter modum intumescat, si sphyncter spasmo contractus sit, neque causis urinam impellentibus cedat, si urethra tam initio quam progressu obstruatur, a calculo, a muco, glutine, pure crassiore, a grumis sanguinis, vel aliis corporibus alienis, vel si arctetur claudaturve inflammatione, callo, tumoribus, scirrhis, carunculis, fungosis excrescentiis in ea natis, vel in locis ei proximis, nimirum utero, vagina intestino recto, vesiculis seminalibus, prostata, glandulis Cooperianis, perinaeo, scroto, pene, vel etiam quocunque modo hisce partibus ingenter tumentibus. — Quibus omnibus addere oportet vulnera renum, ureterum, imo harum partium violentam disruptionem.

Levior ischuriae causa in urina acriori a fortiore aestu, aut calidiore victu consistit, saepeque aestate et in febribus acutis incidit. Mulieres et viri a nimio coitu, eam quoque experiuntur (1). Dignoscitur vero ischuria notha sive spuria, si vesica in tumorem non attollitur, si nullus circa pubem dolor, et nulla ad perinaeum gravitas percipitur, si demisso in vesicam cathetere nulla urina invenitur. Contra in vera molestus gravitatis, doloris et distractionis sensus circa lumbos est, vel renum ureterumque affectorum signa se produnt, immo saepe superveniunt ab urinoso sero retento aut refluente angustiae et anxietates praecordiorum, sensuum torpor, ad somnum summa proclivitas, halitus foetet, sudor urinam redolet, corpus et facies ut in anasarca intumescit, et multa alia gravia symptomata accedunt, quae mortem accelerant.

---

(1) J. R. A. Vogel de cognosc. etc. 399.

Prognostica, Cl. *Mercurialis* e veteribus eruta, nobis reliquit, quorum summa haec est. Quamvis omnis urinae suppressio, gravis et mala sit, ea tamen, quae fit ex grumo, non solum curatu difficilis est ex *Galeno* (1) verum et apud *Aurelianum* habetur incurabilis, quae vel ob spinam vel ob casum, vel ob percussionem, contigit. *Avicenna* dicit omnem urinae suppressionem, si ad 10—12 dies protrahitur, incurabilem esse. *Mercurialiis* ipse, neminem sanatum fuisse, cui suppressa fuerit ad quinque dies, professus est (2). Ischuria non prius cessat, quam causae fuerint ablatae.

De lotio calculis laborantium.

Calculi urinales aut in renibus aut in vesica formantur.

Diagnosis eorum: In renibus pressione produntur, dolore ad vesicam saepe descendente et ad ventriculum sursum propagato, stupore femoris eodem in latere atque testiculorum adtractione. Calculi majores aut asperi aut angulosi dum per uretheres vesicam versus aguntur, dolores juxta istorum decursum et in lumbis scindentes varia intensitate, horrores, vomitus, spasmos, convulsiones excitant et urinae excretioni paucae, aquosae, acri, dein cruentae, turbidae, arenosae innituntur. Spasmus in calculosis urinam tenuem interdum efficit, quae tunc non semper pura est, sed saepe arenulas et flocculos inhaerentes gestat, nec raro sedimentum mucosum deponit. Calculi in renibus ex sanguine proxime effor-

---

(1) Galen. de loc. affect. libr. VI. cap. 3.

(2) Hier. Mercurial. l. c. pag. 403.

mantur, quamquam ratio, qua demum natura in organis vita praeditis eosdem procreare valet, nondum innotuerit huc usque, nihilominus „primam, ni fallor, calculi re-»nalis materiem aliquoties vidi, dixit *Hallerus*, quae plu-»rimum cum crustarum arteriosarum primis rudimentis »habet affinitas. In rene pueri tenuis ductus *Belliniani* »flava, aurantia fere materie pleni fuerunt, quam muci »similem exprimere posses.» Frequenter in cavitate renum ut veteres antumnabant calculi generantur, sive sint tubuli ureteris in quibus corallii modo increscunt, sive sit pelvis, ubi rotundi formantur. Immensa nonnunquam quantitate excernuntur, et decem milia calculorum renalium ab aegrota per urethram ejecta fuisse traditum est. (1). Majores in renibus calculi, ex urina praesertim dignoscuntur, quae pituitosa et farinacea post paroxysmos dolorificos excernitur, et quo nonnunquam corpuscula lenticularia, duriuscula, coloris rubescentis superficiei asperae, sedimentum efformant sabulis simile, quod nunquam desiderari, *Alexander Trallianus*, putavit. Si vero praeter calculum, abscessus renalis homines discrutiat, una cum lotio pus prodit. Haematuria nisi corpore vehementius moto, a calculis exoritur.

Phaenomena de calculis in vesica testantia sunt: pruritus ac dolor in glande (frigoris sensus in hac, simulac pruritus rodentis in urethra asserente Henning), frequens ad mingendum nisus, excretio guttatim, alias radio diviso contingens, mictus subito interceptus, dolor in fine ejus exacerbatus aegrum, ut praemendo adjuvet, impellens; tentamina, mictum corpore pronato femori-

(1) Hufelands Journal etc. T. 18. St. 1. pag. 115.

bus divaricatis, iisdem et pedibus varia ratione motis, leviter quassatis facilitandi; frequens membri erectio et pollutione nocturna, ponderis in perinaeo prementis sensus, alvi tenesmus. Infantes genitalia contrectando, comprimendo, trahendo, digitum intestino recto vel vaginae immittendo mictum juvare doloremque lenire saepe laborant. Cum urinis non raro faeces simul exprimuntur vel anus procidit. Urinae missae jam parcae jam copiosiores turbidae sunt, foetentes, sedimentum faciunt mucosum, tenax, grave, sabulosum, vel et calculos minores secum ferunt. Neque tamen ex parca urinae quantitate de vesicae calculis judicium feramus, nam saepe diminuitur, quia urethra vel grumo, vel pituita, pure, caruncula obstruitur; attamen si foetet simul, et mucosa apparet, calculum saepe indicat.

In quibusdam porro aegrotis nunquam urinae suppressio, nunquam ischuria observatur.

Id vero experientia certum est, lotium in iis, qui calculo vesicae laborant a naturali non parum abhorrere, atque, modo pituita, modo pure, modo sanguine id ipsum inquinari.

Quibus autem arenosa subsident, sine dubio vesica calculo laborat. Cl. van der Haar sibi persuadet, aegros, qui ex vesicae urinariae, collo urethraque ei annexa coangustatis omnem urinam non possint excernere, hinc malo esse obnoxios. Ea autem in cujus fundo apparet humor plurimus, apta est ad calculi generationem, ait *Avicenna* (1). Ab equitatione, vectione per strata inaequa-

(1) Bagiv. op. om. l. c. pag. 117.

lia, lapidosa, ab erroribus in diaeta, aegri gravius patiuntur. Quum tamen ab haemorrhoidibus, rheumatismo, inflammationibus lentis, suppuratione, ulcere, induratione, degeneratione vesicae urinariae, colli ejus, aut et prostratae similia quodammodo, recentis proficisci possint symptomata, ad noxium praecavendum in diagnosi errorem exploratione vesicae repletae tunc per urethram ope catheteris atque specilli, tunc per intestinum rectum antea depletum, aut per vaginam ope digiti semper est opus, nisi singuli jam calculi, cum cruciatum dictorum remissione aut silentio temporario eliminati fuerint, vel arte extracti, diagnosin omni dubio eripientes. In dispositionem forte hereditariam, lithiasin in aegri regione frequentem, victum crudum, digestu difficilem, vina vilia et sedula simul attentio convertenda est.

VITAE CURRICULUM.

Ego Casimirus Mazurkiewicz, religioni christianae catholicae addictus, patre Johanne, matre Theresia, e gente Wadowski, jam primis vitae meae annis defunctis, Tuchoviae MDCCCVI. regni Galiciae natus sum.

Primis litterarum elementis auxiliis domesticorum praeceptorum imbutus, dein Tarnoviae Gymnasio absoluto, Cracoviam me MDCCCXXVII. contuli; ubi numero civium Almae Universitatis Jagellonicae, a magnifico t. t. rectore beato Gürtler adscriptus, sequentibus interfui praelectionibus: De philosophia Cel. Rzesinski; Historia universali, Geographia et Statistica beat. Ill. Czerminski; Physica theoretica et experimentali, Ill. Markiewicz; Mathesi inferiori Ill. Szopowicz; Zoologia et Botanica Ill. Esterreicher; Mineralogia Cel.

Zeiszner; Chemia, Pharmacia et Pharmacologia Ill. Fl. **Sawiczewski**; Anatomia theoretica et practica atque Physiologia Ill. **Kozlowski**; Pathologia et Therapia generali, Materia medica, Toxicologia et Formulari Ill. **Jakubowski**; Vetenaria theoretica Ill. **Mayer**; Art. obstetric. theoret., Gynaecologia et Paediatrica Ill. **Soczynski**; de Chirurgia theoretica, morbis oculorum et syphilide Ill. **Bierkowski**; Akiurgia, Mechanurgia et Desmurgia Ill. **Bierkowski**; Exercitat. Clinic. morbor. externorum Ill. **Bierkowski**; Pathologia et Therapia speciali morbor. internorum, atque Exercitat. clinic. Ill. **Brodowicz** t. t. Decan.

Anno denique MDCCCXXXV. Berolinum me contuli et a magnifico h. t. rectore **Busch** civibus academicis in Universitate litteraria Friderica Guilelma adscriptus apud Ill. **Müller** h. t. med. facultatis Decanum nomen dedi. — Praelectionibus sequentibus interfui: De Anatomia theoretica, organor. sensuum atque physiologia generation. Ill. **Müller**; Politia medica Cel. **Nicolai**; Medicina Forensi Cel. **Casper**; Historia medicinae Ill. **Hecker**; Pathologia et Therapia general. et speciali. morbor. mentis Ill. **Horn**. In exercitationibus clinicis usus sum: Clinica morbor. infantum Cel. **Barez**; Clinica chirurgica et ophthalmiatrica Ill. **de Graefe**; Clinica morbor. internorum Cel. **Wolff**; Clinica chirurgica Ill. **Rust** et **Dieffenbach**; Clinica art. obstetric. Ill. **Busch**; de arte obstetricia cum exercitationibus ad Phantoma Cel. **Wilde**; in operationibus akiurgicis in cadaveribus exercuit me Ill. **Schlemm**. Quibus omnibus praeceptoribus maxime de me meritis palam summas quas habeo nunc gratias ago.

Jam vero tentaminibus nec non examine rigoroso coram gratioso medicorum ordine absolutis, in eo sum, ut dissertatione conscripta thesibusque rite defensis, summi in medicina et chirurgia honores in me conferantur.

THESES.

1. Gastromalacia non est eventus inflammationis.
2. Carditidem inter et pericarditidem non sunt certa symptomata diagnostica.
3. Jam forma ulcerum externa morbi primarii naturam prodit.
4. Puris resorptio per vasa lymphatica fieri non potest.
5. Placenta, si intra unius horae spatium vi naturae non expeditur, nunquam est diutius relinquenda, sed arte removenda.